

Związek Rzemiosła Polskiego

ul. Miodowa 14, 00-246 Warszawa, tel. +48 22 50 44 200, fax. +48 22 50 44 220, www.zrp.pl, zrp@zrp.pl

NO-II-MW/19/2018

Warszawa, 5 czerwca 2018 r.

Pani Marzena Machałek
Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Edukacji Narodowej

Szanowna Pani Minister

Bardzo dziękujemy za kolejne spotkanie w ramach dialogu na temat zmian w kształceniu zawodowym – tym razem z regionalnymi ekspertami Związku Rzemiosła Polskiego zaangażowanymi w proces organizacji i przeprowadzania egzaminów czeladniczych i mistrzowskich oraz prowadzenie rzemieślniczych szkół zawodowych.

Zapewnienie warunków systemowych dla jakości i efektywności systemu egzaminów zawodowych, jak również trafności wyboru ścieżki edukacji przez młodzież są naszym wspólnym celem. Podobnie jak w przypadku Ministerstwa Edukacji Narodowej, w centrum uwagi rzemiosła i jego organizacji pozostaje uczeń – przyszły pracownik lub pracodawca.

W nawiązaniu do przekazanych nam dzisiaj informacji dziękujemy za:

- rozpoczęcie przez resort edukacji uzgodnień z resortami pracy oraz finansów na temat zwiększenia kwot przeznaczonych na refundacje wynagrodzeń pracowników młodocianych odbywających przygotowanie zawodowe u „mniejszych” pracodawców oraz na dofinansowanie kosztów ich kształcenia.
- zapowiedź udrożnienia jeszcze w tym roku Systemu Informacji Oświatowej w taki sposób, że jego funkcjonalności będą w pełni odzwierciedlać strukturę danych pochodzących z izb rzemieślniczych – w szczególności o liczbie egzaminów, do których przystąpili absolwenci zasadniczych szkół zawodowych / szkół branżowych I stopnia.
- zapowiedź wprowadzenia systemu monitorowania losów absolwentów; rzetelne dane nt. losów absolwentów przygotowania zawodowego w rzemiośle mają fundamentalne znaczenie przy ocenie roli rzemiosła w kształceniu kadr dla gospodarki, która w naszym mniemaniu jest nie do przecenienia; instrument ten z pewnością rozwiąże także doraźne problemy Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, która nie posiada kompletnych danych nt. egzaminów, którymi kończą naukę uczniowie zasadniczej szkoły zawodowej/szkoły branżowej I stopnia.

Niezmiennie popieramy plany MEN dotyczące wprowadzenia obowiązku dla uczniów szkół branżowych przystąpienia do egzaminów zawodowych, w tym egzaminu czeladniczego.

Niezmiennie również, deklarujemy kontynuację współpracy z resortem edukacji na rzecz promowania szkolnictwa zawodowego.

Jednak, wyrażając opinię całego środowiska rzemieślniczego i uczestników procesu walidacji kwalifikacji w rzemiośle, zdecydowanie negatywnie oceniamy pomysł rozdzielenia egzaminu czeladniczego na dwóch organizatorów i tworzenie w ten sposób dwóch form jego przebiegu. Nie może znaleźć poparcia wśród pracodawców koncepcja, która wprowadza dwa rodzaje i dwie prędkości dla egzaminu czeladniczego: nurt pierwszy – egzamin dla uczniów szkół zawodowych/szkół branżowych w zawodach szkolnych, którzy część pisemną etapu

teoretycznego zdawaliby przed OKE i nurt drugi – egzamin dla osób dokształcających się teoretycznie w formach pozaszkolnych, osób z wolnego naboru i osób kształcących się w zawodach pozaszkolnych, które całość egzaminu zdawałyby według obecnych zasad.

Proponujemy inne rozwiązanie, które w naszej ocenie pozwoli osiągnąć ten sam cel, sprowadzający się do triady: „jakość, efektywność i trafność”, ale w dużo mniej ryzykowny i skomplikowany sposób.

Dziękujemy przy tym za deklarację przemyślenia argumentów rzemiosła podniesionych podczas naszych ostatnich kilku spotkań, w tym dzisiejszego oraz poważnego rozważenia naszej propozycji dotyczącej zmian w organizacji egzaminu czeladniczego. Liczymy, że znajdzie ona swoje miejsce w ostatecznym projekcie zmian legislacyjnych przygotowywanym przez resort edukacji. Bezpieczna i efektywna realizacja programu rozwojowego Polski jest naszym wspólnym interesem. Rozumiemy państwa dążenia do spójności i jednolitości systemu walidacji kwalifikacji. Nasza propozycja odpowiada na te potrzeby. Jednocześnie, prosimy o zrozumienie naszego dążenia do zachowania wielowiekowej tradycji i tożsamości egzaminu czeladniczego – dziś dopasowanego wysiłkiem i kosztem wielu interesariuszy do wyzwań współczesnej gospodarki i rynku pracy.

Związek Rzemiosła Polskiego opowiada się za:

1. Wycofaniem niepewnego co do pozytywnych rezultatów pomysłu nadania Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej statusu współorganizatora egzaminu czeladniczego.
2. Pozostawieniem całości egzaminu czeladniczego w gestii komisji egzaminacyjnych powoływanych przez izby rzemieślnicze; jest to system sprawdzony, doceniany i bazujący na solidnych podstawach organizacyjnych.
3. Wprowadzeniem obowiązkowego udziału w składach rzemieślniczych komisji egzaminacyjnych przedstawiciela Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej z funkcją egzaminatora, jako osoby będącej przedstawicielem jednostek egzaminacyjnych nadzorowanych przez resort edukacji. Rozwiązanie to zapewni Ministrowi Edukacji Narodowej – przy sprawnie funkcjonującym Systemie Informacji Oświatowej, pełny dostęp do informacji nt. sposobu organizacji egzaminów w rzemiośle w ramach sprawowanej funkcji nadzoru nad całym systemem oświaty w Polsce.
4. Wprowadzeniem do zespołów przygotowujących ogólnopolski bank pytań egzaminacyjnych ekspertów wskazanych przez Związek Rzemiosła Polskiego. Gwarancją zachowania jednolitych standardów jest posługiwanie się tymi samymi narzędziami i kryteriami oceny. Dlatego, deklarujemy nasze pełne zaangażowanie i partnerską współpracę również na tym polu. Mamy wiele cennych doświadczeń współpracując z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji przy opracowywaniu nowych podstaw programowych kształcenia w zawodach oraz realizując projekt pozakonkursowy „Nowa jakość egzaminów w rzemiośle” i opracowując oraz testując w jego ramach bazę pytań egzaminacyjnych.
5. W ramach nowej koncepcji resortu edukacji dotyczącej wprowadzenia od roku 2022 teoretycznego egzaminu zawodowego tylko w wersji on-line – opowiadamy się za przypisaniem komisjom egzaminacyjnym powoływanym przez izby rzemieślnicze przeprowadzania w formule on-line części pisemnej etapu teoretycznego egzaminu czeladniczego – przy wykorzystaniu przygotowanych z udziałem ekspertów pytań egzaminacyjnych z banku ogólnopolskiego i pytań z banku pytań egzaminacyjnych rzemiosła – według specyfikacji tematów właściwych dla egzaminu czeladniczego. Rzemiosło przygotowuje się do tego etapu od kilku lat, w tym realizując za środki publiczne projekt „Nowa jakość egzaminów w rzemiośle”, w efekcie którego powstanie infrastruktura techniczna do egzaminu on-line w rzemiośle.

Rozwiązania te pozwolą na zachowanie dotychczasowej formy organizacji egzaminu czeladniczego i jego porównywalność z egzaminami prowadzonymi przez OKE. Z przyjemnością będziemy wówczas sekundować CKE i OKE w realizacji ich projektów i osiąganiu założonych wskaźników. Co więcej, nasza propozycja pozwoli zachować dotychczasowe elastyczne i bezpieczne dla uczniów i pracodawców procedury - bez ich nadmiernego rozbudowywania, co z pewnością skutkowałoby chaosem organizacyjnym. Niebagatelną kwestią jest także i to, że propozycja rzemiosła nie rodzi konsekwencji finansowych dla budżetu państwa i pozostawia koszt przeprowadzenia egzaminów na dotychczasowym poziomie.

Rzemiosło nie uchyla się od zmian – towarzyszą mu one nieustannie, dzięki temu przetrwaliśmy nawet najtrudniejsze zawirowania historii, a dzięki rzemiosłu przetrwało w Polsce dualne kształcenie zawodowe. Zmiany nie powinny, jednak, prowadzić do zatracenia wartości i potencjału rzemiosła wypracowanego latami w ramach partnerstwa z sektorem publicznym.

Dzisiaj po raz kolejny usłyszeliśmy pytanie – czego się obawia rzemiosło w kontekście proponowanych zmian w kształceniu zawodowym. Odpowiadamy: obawiamy się, że proponowana przez Centralną Komisję Egzaminacyjną zmiana polegająca na oddaniu części egzaminu czeladniczego OKE stworzy precedens, który w przyszłości doprowadzi do wypaczenia lub wręcz likwidacji egzaminów czeladniczych. Obawiamy się nieodwracalnych skutków społecznych i gospodarczych wdrożenia rozwiązań, które w ocenie pracodawców rzemieślników oraz praktyków przygotowania zawodowego w rzemiośle nie są niezbędne dla osiągnięcia naszego wspólnego nadrzędnego celu – utrzymania i rozwijania przygotowania zawodowego w rzemiośle wraz z egzaminami w rzemiośle, które są jego immanentną składową – jako początku atrakcyjnej i bezpiecznej ścieżki kariery zawodowej młodych obywateli Rzeczypospolitej Polskiej.

Wyrażamy nadzieję, że argumenty z dzisiejszego spotkania wyrażone przez przedstawicieli społeczności rzemieślniczej z różnych regionów kraju będą wystarczające by przekonać Państwa do zachowania modelu wypracowanego przez rzemiosło i wdrożenia propozycji nie rujnujących tego modelu. Jego demontaż w roku obchodów 100-lecia odzyskania niepodległości przez naszą ojczyznę nie będzie dobrym sygnałem dla kolejnych pokoleń.

Z wyrazami szacunku

Do wiadomości:

*Pan Mateusz Morawiecki
Prezes Rady Ministrów*

*Pani Anna Zalewska
Minister Edukacji Zawodowej*

*Izby rzemieślnicze
Cechy rzemiosł
Rzemieślnicze szkoły zawodowe*

Prezes
Związku Rzemiosła Polskiego
Jan Gogolewski
Jan Gogolewski